

Onderhoudssnoei van lei en vormbomen.

Algemeen:

Kies voor degelijk materiaal: het werkt gemakkelijk en is duurzaam.

Werk veilig zodat je zonder angsten kan snoeien en geen ongevallen gebeuren

Onderhoud je gereedschap, een scherpe snoeischaar knipt met de helft van je kracht en degelijk snoeimateriaal zal jaren meegaan.

Tijdens het snoeien van jonge bomen worden steeds de gesteltakken vastgemaakt aan het leiwerk (latten, bamboestokken, draad,...) Het vastbinden gebeurde vroeger met wilgentenen (jonge wilgenschuiten) maar nu wordt rekbaar bindbuis gebruikt. Gebruik nooit kunststoffen die niet rekbaar zijn, ze groeien later in de takken en kunnen hierdoor de sapstroom afbinden zodat de tak zal breken.

Leilinden snoeien:

Een leilinde met horizontale leggers kan in de winter (zonder blad) en in de zomer worden gesnoeid.

De wintersnoei is de eenvoudigste: knip alle eenjarige scheuten weg. Alleen takken op het uiteinde van de legger kunnen een verlengde van de legger vormen indien een verbreding van de leilinde gewenst is. Laat het laatste stukje twijg van een legger ingebonden, hierdoor zal de sapstroom beter tot in het uiteinde van de legger komen.

De zomersnoei is eigenlijk een vormsnoei, met een haagschaar of snoeischaar worden alle te ver uitstekende twijgen (zowel in de breedte als de hoogte) ingekort zodat een mooi strakke leilinde over blijft. Deze zomersnoei is niet verplicht maar het geeft de leilinde een fraai en verzorgd uitzicht.

Omdat de bovenste legger meer licht krijgt dan onderliggende gesteltakken en de sapstroom het sterkst boven in de boom is, groeit deze legger vaak dikker uit, ten koste van de lagere leggers. Een oplossing voor dat probleem is de bovenste legger 's zomers voor een deel in te korten waardoor de sapstroom wordt geremd.

Dakbomen snoeien:

Linde en plataan als dakvorm worden gesnoeid zoals de leilinde, maar de zomersnoei is zeker nodig om een mooi strak plat dak te behouden.

Jonge bomen vragen in de jeugdgroei een sterke begeleiding om alle takken horizontaal en mooi haaks op de stam te laten groeien.

Oudere bomen worden jaarlijks in de winter teruggebracht op zijn horizontale gesteltakken. Hierdoor zullen deze takken steeds dikker worden en ontstaan er knotten op deze leggers.

Het snoeien van dakvormen in de zomer vraagt soms een 'mangat', een uitsparing in de kroon waardoor de snoeier boven de kroon van de dakvorm kan werken.

Dak Carpinus, dak esdoorn worden enkel geschoren met een haagschaar zoals de hagen, afhankelijk van de groeikracht een tot meerdere malen per jaar.

Leifruit:

Hier kunnen we een lange cursus over blijven schrijven. Immers ieder ras wordt iets anders aangepakt, maar dat is echt vakmanschap.

We kunnen het echter samenvatten tot enkele algemene regels.

Fruit bloeit en groeit op zijn 2-jarig hout. Hierdoor zullen we steeds jonge eenjarige scheuten moeten behouden die een jaartje later vruchthout kan vormen.

In de zomer, na de langste dag (21 juni), worden de eenjarige twijgen ingekort tot ongeveer 10 cm over blijft. Hierdoor wordt later het vruchthout ontwikkeld kort bij de gesteltakken.

In de winter zullen we vooral bij iets oudere bomen de gesteltakken wat dunner zetten.

Hiermee bedoelen we het inkorten van het te lange vruchthout en eventueel verminderen van het vele vruchthout. We houden enkel goed gevormd, gezond en kort bij de gesteltakken staande vruchthout over. We willen mooi en groot fruit kweken.

Sierappel en sierpeer als leivorm

De snoei kan precies hetzelfde gebeuren als bij het leifruit. We zullen steeds voldoende meerjarig hout behouden om prachtige bloesems te verkrijgen in het voorjaar. De boom volledig kort snoeien zoals bij de linde is hier niet aan de orde.

Lei Carpinus, lei esdoorn, leibeuk,...

Dit zijn haagplanten die we als boom hebben opgekweekt en ingebonden tot een leischerm. Eigenlijk kunnen we stellen dat deze leibomen hagen zijn op een stam. Het onderhoud is zoals deze van hagen. Één of twee maal per jaar snoeien zodat ze mooi strak en verzorgd staan is de boodschap. Let wel, je moet deze bomen aan beide zijden snoeien, zorg dat je voldoende ruimte laat bij de aanplant om later je ladder te plaatsen.

Er bestaan echter hoogsnoeiers, haagscharen om lange stelen, zodat je bijna vanaf de grond deze leibomen kan snoeien.

Bemesting.

Lei- en vormbomen hebben uiteraard ook voeding nodig. Als wat je er afsnoeit is gegroeid met voedingsstoffen uit de bodem.

Laat je bomen rustig groeien. Een bemesting met organische meststoffen (algemeen gebruik) is vaak voldoende. Twee, driemaal per jaar een handvol voeding is minimaal.

Oudere bomen kunnen problemen krijgen met een te geringe standplaats en te verdichte groeiplaats. Grondboringen en mechanische aanbrengen van luchtkanalen kan noodzakelijk worden.

Aanplanten van lei en vormbomen.

Het planten van lei en vormbomen is in grote lijnen te vergelijken met het aanplanten van gewone bomen.

Echter deze bomen worden in lijnen geplant waardoor de planthoogte en plantrichting zeer belangrijk zijn. Het planten is m.a.w. veel nauwkeuriger.

Bij de aanplant wordt **de bodem** als de belangrijkste groeiplaats aangepakt. Een goed doorlatende bodem, voldoende plantruimte, bodem structuur en een goede basisvoeding zijn vereist. Met tal van hulpmiddelen kan hieraan voldaan worden. Door het gebruik van planthumus (compost) wordt in normale omstandigheden al veel van deze kenmerken voorzien.

Bomen worden met **kluit of met blote wortel** verplant.

Grote bomen hebben een wortelkluit: de aarde rondom de wortels wordt mee ingepakt.

Kluitbomen zijn zwaar en hierdoor moeilijker te planten.

Bomen met blote wortel (vaak jongere bomen) zijn gemakkelijk te tillen. Let wel op dat de wortels nooit onbedekt worden vervoerd of weggelegd. Dit kan al voor het planten fataal zijn.

Bomen worden met **boompalen** gesteund na aanplant.

Vaak worden 2 palen naast de boom voorzien waartussen de boom met boom-bindband wordt vastgezet. De palen houden de boom stevig rechtop en op de juiste plaats (mooi in de plantlijn). Na 3-4 jaar kunnen de palen verwijderd worden.

Leibomen hebben een **leiwerk** nodig om verder te ontwikkelen.

Het leiwerk voor leibomen kan uit verschillende materialen worden gemaakt.

Het gebruik van bamboestokken voor het verlengen van de bamboe rekken waarop de leibomen zijn voorgeleid is eenvoudig en degelijk. Hierdoor is geen duur leiwerk nodig.

Om een boom ter plaatse te leiden is een leiwerk echter noodzakelijk. Het leiwerk kan bestaan uit palen met strak gespannen draden of houten latten.